

Media aandacht naar aanleiding IGZ rapport

Copyright 2016 De Persgroep Nederland BV
Alle Rechten Voorbehouden

AD/Haagsche Courant

27 september 2016 dinsdag

SECTIE: Service; Blz. 24

LENGTE: 309 woorden

TITEL: Zaad

VOLLEDIG ARTIKEL:

hans van zon Commentaar

h.vanzon@ad.nl

Het zal je als verwekt kind maar gebeuren. Dat er grote onduidelijkheid is over de herkomst van het **donorzaad**. Met onuitwisbare gevolgen voor de rest van je leven. Neem het Medisch Centrum Bijdorp in Barendrecht. De verwerking en de registratie was er ondeugdelijk waardoor rustig kan worden gesproken van 'sjoemelzaad'. Het vermoeden bestaat dat de directeur zelf er lustig, zonder registratie, op los doneerde.

Alle reden dus voor de Inspectie voor de **Gezondheidszorg** om maatregelen te eisen. Zij wil dat alle spermaklinieken in Nederland **donorgegevens** uitwisselen en strenger controleren of alles klopt. Prima, maar daarmee is lang niet alles op orde in zaaddonorland.

Sinds 2004 is anoniem doneren verboden. Medische, fysieke en sociale kenmerken, alsmede persoonlijke gegevens van de **donor** moeten beschikbaar zijn voor de verwekte kinderen. Die hebben vanaf hun zestiende jaar het recht om de identiteit van hun biologische vader op te vragen, op voorwaarde dat de **donor** geen zwaarwegende bezwaren heeft.

Maar wat hebben die kinderen aan dat recht als de gegevens waarover zij de beschikking krijgen niet deugen? Als er bewust of onbewust fouten worden gemaakt bij de verwerking van het **donorzaad**? Om fouten te voorkomen zijn strakke procedures nodig en een centrale registratie waarbij alle klinieken zijn aangesloten en informatie wordt gedeeld.

Bovendien zal de Inspectie voor de **Gezondheidszorg** stevig moeten doorpakken, met eventuele intrekking van de vergunningen om **donorkliniek** te mogen zijn. Er mag ook best wel sneller worden opgetreden tegen zondaars. De klachten over sommige zaaddonorklinieken bestaan al veel langer dan vandaag en de gevolgen kunnen, zoals gezegd, dramatisch zijn. Een leven lang. Er kan gerust worden gesproken over sjoemelzaad

VIEW ORIGINAL PAGE: [pagina 24](#), [pagina 24](#), [pagina 24](#)

GELADEN OP: 26 September 2016

Copyright © 2016 LexisNexis, .

Copyright 2016 De Persgroep Nederland BV
Alle Rechten Voorbehouden

AD/Haagsche Courant

27 september 2016 dinsdag

SECTIE: Nieuws; Blz. 5

LENGTE: 217 woorden

TITEL: Inspectie: Meer controle op **donoren** is noodzakelijk

VOLLEDIG ARTIKEL:

Sinds 2014 is het wettelijk verboden om anoniem te doneren. Gegevens over **donoren** worden aangemeld bij Stichting **Donorgegevens** Kunstmatige Bevruchting (SDKB). Maar of de gegevens in het register betrouwbaar en compleet zijn, wordt niet gecontroleerd.

De Inspectie voor de Gezondheidszorg concludeert dat een betere informatie-uitwisseling tussen de klinieken en de SDKB noodzakelijk is.

Donoren wordt bij aanmelding wel gevraagd of ze ook bij andere klinieken zaad afstaan. Als dat het geval is, worden ze geweigerd, stelt de inspectie. „Maar er is geen controle op of de **donor** de waarheid spreekt.”

Ook wisten sommige klinieken niet of vrouwen uiteindelijk zwanger waren geworden, of hoe de zwangerschap was afgelopen. Verder spreken

klinieken niet altijd een bewaartermijn van het **donorzaad** af, leven ze die termijn niet na of verzuimen zaad te vernietigen na die termijn.

De inspectie maakt zich daarnaast zorgen om het gebruik van buitenlandse **donoren**. Het is onduidelijk hoeveel kinderen met dat sperma verwekt zijn en hoe betrouwbaar het is. Eén kliniek gebruikte zelfs sperma dat in het land van herkomst geblokkeerd was vanwege een erfelijke aandoening. Ook wordt vermoed dat veel vrouwen buitenlands zaad gebruiken voor thuisinseminatie, maar hoe vaak is onbekend.

VIEW ORIGINAL PAGE: [pagina 5](#)

GELADEN OP: 26 September 2016

Copyright © 2016 LexisNexis, .

Copyright 2016 De Persgroep Nederland BV
Alle Rechten Voorbehouden

AD/Haagsche Courant

27 september 2016 dinsdag

Den Haag Zoetermeer Editie

SECTIE: Nieuws; Blz. 1

LENGTE: 300 woorden

TITEL: Controle op zaaddonor schiet tekort

AUTEUR: FRANCINE WILDENBORG TONNY VAN DER MEE

VOLLEDIG ARTIKEL:

Risico op inteelt dreigt

De registratie van spermadonoren faalt. Klinieken moeten gegevens uitwisselen om te voorkomen dat een **donor** meer dan 25 kinderen heeft.

De zaadbanken controleren niet of gegevens in het **donorregister** betrouwbaar en compleet zijn. Dat concludeert de Inspectie voor de Gezondheidszorg (**IGZ**) na **onderzoek** onder 17 vruchtbaarheidsklinieken.

Het **onderzoek** is een gevolg van misstanden bij Medisch Centrum Bijdorp in Barendrecht. Dat moest in 2009 sluiten na gesjoemel met **donorgegevens** en het mengen van zaad van diverse mannen. Ook zijn er vermoedens dat de directeur sperma doneerde. Ouders en **donorkinderen** willen hem aanklagen.

Stichting **Donorkind**, Defence for Children en Fiom vinden dat de overheid in het toezicht heeft gefaald. Ze willen een landelijk controlesysteem en willen dat het aantal kinderen per **donor** wettelijk wordt vastgelegd. De inspectie is misstanden als in Bijdorp niet bij andere klinieken tegengekomen. Die houden hun administratie redelijk goed bij, maar de gegevens worden niet uitgewisseld met andere klinieken. Daardoor kan één man nog steeds in verschillende klinieken sperma doneren en in theorie wel 200 nakomelingen hebben. Daarmee is het risico op inteelt groot.

Maximum

„De inspectie concludeert dat wel per kliniek, maar niet op landelijk niveau controle bestaat op het aantal kinderen per **donor**“, aldus het rapport. „Daardoor bestaat een kans dat het aantal kinderen van een **donor** een veelvoud is van de 25, die volgens de norm het maximum is.“
Eén kliniek overschreed bij een aantal **donoren** dat aantal van 25 'ruimschoots'.

Sinds 2004 is het bij wet verboden anoniem te doneren. Klinieken moeten alle gegevens over de **donor** en zwangerschappen melden bij de Stichting **Donorgegevens** Kunstmatige Bevruchting (SDKB).

VIEW ORIGINAL PAGE: [pagina 1](#)

GELADEN OP: 26 September 2016

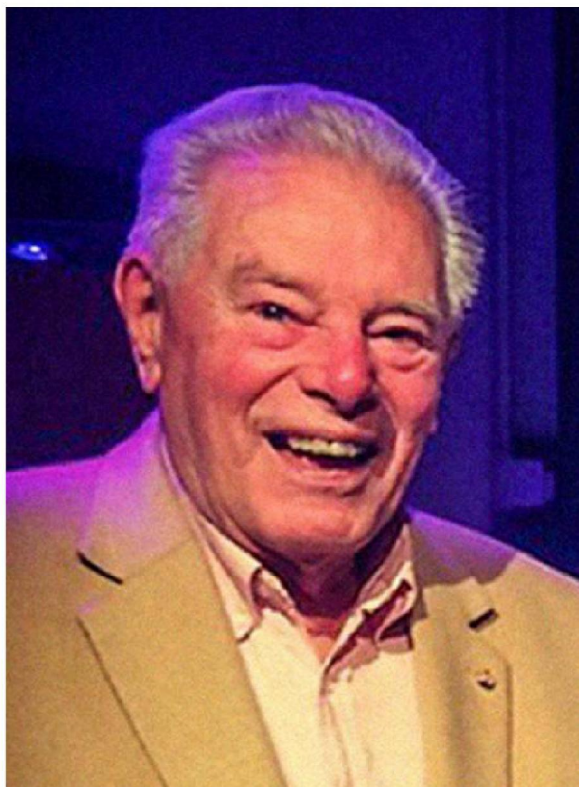
Copyright © 2016 LexisNexis, .

'Wacht even, je krijgt vers zaad van mij'

Bij Medisch Centrum Bijdorp is jarenlang gesjoemeld met donorzaad. Volgens de Inspectie voor de Gezondheidszorg staat deze zaak op zichzelf. Maar voor honderden ouders en donorkinderen is het leed al geleden. Zij willen naar de rechter.

Tonny van der Mee en Francine Wildenborg 27-09-16, 09:31 Laatste update: 09:42

Jan Karbaat van Medisch Centrum Bijdorp. © Privéfoto

Natuurlijk was Fokje van der Kooi ongelooflijk blij toen ze voor de tweede keer beviel van een gezonde dochter. Maar de bevalling zorgde ook voor verwarring.

Was haar oudste dochter nog lelieblank met groenbruine ogen, nu lag daar een wolk van een baby met een donkere huid en bijna zwarte ogen. „Ik dacht hoe kon dit? Het drong eigenlijk niet goed tot me door. Dat kon gewoon niet...”

Beide dochters zijn geboren met sperma van een donor uit Medisch Centrum Bijdorp. In 1987 klopten Fokje en haar man aan bij de Barendrechtse kliniek, onder leiding van fertiliteitsarts Jan Karbaat. Haar echtgenoot was na een hersteloperatie onvruchtbaar. Een spermadonor was hun uitweg om de kinderwens te vervullen. Na vele inseminatiepogingen lukte het om zwanger te worden. Ze kregen twee mooie dochters (1989 en 1992), maar o zo verschillend qua uiterlijk. Het stel had toch duidelijk aangegeven dat hun tweede kind van dezelfde donor moest zijn?

Als ze hadden gezegd dat de donor van ons eerste kind niet meer beschikbaar was, hadden we nog kunnen nadenken of we een kind van een andere donor wilde. Maar dat is helemaal niet gezegd."

Vragen

Toen de dochters ouder werden, kreeg ze er vragen over. De donkere dochter werd gediscrimineerd. Fokje vertelde dat ze haar kleurtje te danken had aan haar opa, die ook redelijk donker was. Tot ze een jaar geleden een uitzending van Spoorloos zag. Een donorkind was op zoek naar halfbroers en -zussen, omdat zijn donor een overactieve en autistische Surinaamse man bleek te zijn, in tegenstelling tot wat in zijn donoromschrijving stond.

„Ik raakte in paniek en werd gedwongen mijn dochters te vertellen dat ze kind van een spermadonor waren. Ze pakten het goed op, maar wilden wel weten wie hun donor was.”

De laatste jaren bleek hoeveel er gesjoemeld is in Bijdorp. De kliniek heeft sperma van verschillende donoren vermengd voor een grotere kans op bevruchting.

© Milan Rinck

Er is gelogen over de achtergrond van donoren. En vrouwen hebben zelfs vermoedens dat directeur Karbaat zelf sperma doneerde.

Het zorgt voor veel leed in gezinnen. Kinderen komen erachter dat ze geen volle zussen of broers zijn, en nog veel meer bloedverwanten hebben dan ze dachten.

Angst

Vrouwen komen erachter dat ze kinderen hebben van verschillende donoren, zonder dat zij dat wisten. En er is onzekerheid over het risico op erfelijke ziektes. Vrouwen die dachten dat hun donor een hoogopgeleide, gezonde blanke man was met een goede baan en een gezin, bleken geïnsemineerd te zijn met sperma van de Surinaamse man met het Syndroom van Asperger. Hij doneerde jarenlang wekelijks in meerdere klinieken. Gevreesd wordt voor honderden nakomelingen.

De angst werd ook voor Fokje van der Kooi bewaarheid. Na een dna-test bleek haar jongste dochter een kind te zijn van deze donor. Inmiddels zijn via de dna-databank van Fiom tientallen nakomelingen getraceerd.

Dat was ook de vrees van Petra (gefingerde naam), die zich in 1993 bij Bijdorp aanmeldde. „Hij was een van de weinigen die insemineerde bij alleenstaanden vrouwen”, zegt ze. „Mijn kinderwens was groot.”

Ze is meer dan honderd keer geïnsemineerd, deels door Karbaat, die toen al in de 60 was.

„Hij was vriendelijk en begaan en nam de tijd voor me. Hij vroeg niet veel. Omdat ik overdag werkte, kon ik 's ochtends vroeg buiten kantoortijd bij hem terecht."

Later kon ze zich met sperma uit Bijdorp in Deventer - dichterbij huis - laten insemineren. Reed ze met een thermoskan met stikstof en 'rietjes' met donorzaad op schoot van Barendrecht naar het ziekenhuis. Ze betaalde 460 gulden voor twaalf 'rietjes'.

Uiteindelijk kreeg ze twee dochters. Dna-onderzoek wijst uit dat ze van dezelfde donor zijn. „Dat geeft rust, want we begonnen toch te twifelen."

Donorpaspoort

Of de beschrijving in het donorpaspoort klopt, weet ze niet. Ze somt op: geboren in 1960, 1,82 lang, 77 kilo, harmonieus musculair gebouwd, Europees, getrouwd en twee kinderen, slank en zeer knap, academisch geschoold, ingenieur, houdt van sport, een aimabel mens, kan goed luisteren, is voor vrouwenemancipatie, houdt van concerten en heeft een hekel aan macho's.

„Dat paspoort kan ik wel weggooien", zegt ze. „Er is geen kind van Bijdorp dat een kloppend paspoort heeft. Alles is vervalst."

Gepruts

Petra heeft contact met meerdere moeders die in onzekerheid verkeren. Ze vermoeden dat Karbaat zelf ook geïnsemineerd heeft.

„Er zijn kinderen die heel veel op hem lijken. Hij zei soms tegen vrouwen: wacht even, je krijgt vers zaad van mij. En dan ging hij weg en kwam terug met een potje. Hij heeft geprutst met menselijk materiaal. Dat is goor."

Ook Fokje van der Kooi is boos en teleurgesteld. „Ik geloof een arts op zijn woord. Hij had mij eerlijk moeten voorlichten. Ik heb niet kunnen kiezen. Hij heeft gewoon iets in mijn baarmoeder gestopt. Ik voel me misbruikt. Wat zal hij gedacht hebben toen hij mij insemineerde?"

Ze wil samen met andere ouders en donorkinderen Karbaat voor de rechter slepen. „Hij moet zich verantwoorden, ook al is hij oud. Hij moet begrijpen dat dit ethisch onverantwoord is."

Karbaat ontkent alle beschuldigingen ten stelligste. De verkeerde informatie in donorpaspoorten zijn administratieve fouten. Hij geeft toe sperma van verschillende donoren vermengd te hebben, maar zegt vrouwen daarover vooraf ingelicht te hebben. „Ik heb naar eer en geweten gehandeld. Als er fouten zijn gemaakt, is dat niet met opzet gebeurd."

Dat hij zelf sperma zou hebben gedoneerd, noemt hij 'krankzinnig'. „Ik heb al heel lang problemen met mijn prostaat. Die is vele jaren geleden verwijderd. Dus ik kan helemaal geen sperma doneren."

Copyright 2016 De Persgroep Nederland BV
Alle Rechten Voorbehouden

AD/Algemeen Dagblad

28 september 2016 woensdag

SECTIE: Nieuws; Blz. 4, 5

LENGTE: 647 woorden

TITEL: 'Elke kliniek mengde donorsperma'

AUTEUR: TONNY VAN DER MEE

HIGHLIGHT:

Jan Karbaat (89) runde ruim veertig jaar de omstreden vruchtbaarheidskliniek Bijdorp. Alle beschuldigingen over gesjoemel met sperma en donorinformatie wuift hij weg.

VOLLEDIG ARTIKEL:

SJOEMELZAAD OMSTREDEN DIRECTEUR

Soms krijgt Jan Karbaat (89) een brief van een boze moeder. Vergezeld van foto's van hem en van een donorkind dat verwekt is met sperma uit zijn kliniek. Of het kind niet opvallend veel op hem lijkt.

„Krankzinnig ", verzucht hij over de vermoedens dat hij vrouwen geïnsemineerd zou hebben met zijn eigen sperma. „Mijn prostaat is lang geleden verwijderd. Dus ik kan niet eens doneren."

Karbaat, ex-directeur van Medisch Centrum Bijdorp in Barendrecht en een dependance in het Limburgse Hoensbroek, had zich voorgenomen nooit meer interviews te geven. Want er wordt zoveel onzin verteld in de media. „Het is een klein groepje gefrustreerde moeders dat ontevreden is over het resultaat. Ik heb het verwerkt, sta erboven en lach om elke klacht."

Dat informatie in de donorpaspoorten vaak totaal niet klopte, wimpelt hij af als 'schrijffouten'. „Het ging om kleine verschillen. De kleur van de ogen of het haar. Donoromschrijvingen waren niet verplicht, maar ik zag

het als een aardigheidje voor de vrouwen."

Zijn fertiliteitswerk is eigenlijk begonnen toen hij in de jaren 50 directeur was van het Militair Hospitaal in Suriname. „Ik werd benaderd door twee blanke vrouwen. Ze waren getrouwd met een donkere man, maar konden geen kinderen van hen krijgen. Ze vroegen of mijn chauffeur, een knappe Creool met blauwe ogen, sperma wilde doneren. Dat wilde ik niet, maar ik heb wel een verpleger uit het ziekenhuis gevraagd."

Na tien jaar keerde Karbaat terug in Nederland. Hij werd directeur van het Zuiderziekenhuis in Rotterdam. Ondertussen kocht hij in 1973 Medisch Centrum Bijdorp in Barendrecht. „Daar werkten vijftien zelfstandige artsen onder mijn leiding. Ik deed ook zelf behandelingen."

Jaarlijks gebruikte hij zo'n 165 donoren. Ze werden volgens hem ieder jaar gekeurd. Elke drie maanden werd hun bloed onderzocht op geslachtsziekten. De huisarts werd gevraagd naar erfelijke aandoeningen.

Nu is er onrust over een Surinaamse donor met het syndroom van Asperger, die jarenlang in verschillende klinieken doneerde. Volgens Karbaat heeft die slechts twee jaar in Bijdorp zaad afgestaan, met als resultaat achttien kinderen. „Er waren toen geen aanwijzingen voor een ziekte. De kwaliteit van zijn zaad was super. Het was sowieso moeilijk om gekleurde donoren te werven."

Karbaat betaalde 100 gulden per donatie. „Ze moesten hun sperma altijd bij ons in de kliniek doneren. Het kwam wel eens voor dat de kwaliteit slecht was, bijvoorbeeld als de donor die week elke dag seks had gehad."

Pas in 1986 begon Bijdorp met het invriezen van sperma. Voor die tijd leverden donoren 'vers'. „Bij vers sperma kun je nooit garanderen dat de donor altijd beschikbaar is", zegt Karbaat. „Het gebeurde soms dat een vrouw kwam, terwijl haar donor op vakantie was. Toen hebben we gekeken naar een andere donor die vrijwel gelijk was. Dat er dan bij de geboorte een iets ander kind uit kwam, ja, daar konden wij niks aan doen."

Karbaat bevestigt dat hij ook sperma van verschillende donoren mengde. De kans op bevruchting is dan groter, omdat zaadcellen harder zwemmen als ze concurrentie hebben. „Ik heb het vooraf gevraagd, maar dat zijn de dames kennelijk vergeten. Elke kliniek deed het, alleen niemand gaf het openlijk toe."

Karbaat schat dat zeker 6.000 vrouwen - die alleen al 1.000 gulden voor de inschrijving betaalden - zwanger zijn geworden via Bijdorp en dat er 10.000 donorkinderen zijn geboren.

Nadat anoniem doneren wettelijk verboden werd, stemden slechts vier

van de 165 donoren in Bijdorp in met registratie. Acht andere klinieken hebben sperma van Bijdorp gebruikt. In vier klinieken zelfs nog na de gedwongen sluiting in 2009. **Minister Schippers (Volksgezondheid)** heeft daar geen bezwaar tegen, mits ouders daarover worden ingelicht. Vele duizenden porties zijn aan het buitenland verkocht.

VIEW ORIGINAL PAGE: [pagina 4](#), [pagina 5](#)

BIJSCHRIFT AFBEELDING: Jan Karbaat

GELADEN OP: 27 September 2016

Copyright © 2016 LexisNexis, .

Controle maximaal aantal donorkinderen per donor faalt

Eerder gehoord: undercoverjournalist

WEB ONLY | DI 27 SEP 2016

REDACTIE FLOOR LIGTVOET

Een zaaddonor kan in Nederland makkelijk meer dan het maximum van 25 kinderen verwekken en hiervoor is geen landelijke controle. Dat blijkt uit een rapport van de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) dat vandaag verschijnt.

Individuele klinieken en ziekenhuizen hanteren zelf wel een maximum van het aantal verwekte kinderen, maar nergens kunnen behandelaars opvragen of de zaaddonor ook elders doneert. Het maximale aantal van 25 kinderen is dus eenvoudig te omzeilen.

Het gevolg is dat er, als honderden kinderen dezelfde donor hebben, mogelijk relaties kunnen ontstaan tussen donorkinderen zonder dat zij weten dat zij familie van elkaar zijn. Het is bekend dat kinderen die ontstaan uit relaties tussen (half)broers en zussen een hogere kans hebben op genetische afwijkingen.

200 kinderen

Eerder verklaarde een zaaddonor in EenVandaag dat hij naar schatting 200 kinderen heeft verwekt. Hij had de meeste kinderen verwekt via Medisch Centrum Bijdorp van dokter Jan Karbaat in Barendrecht. Deze dokter bleek zijn administratie totaal niet op orde te hebben. Vrouwen kregen gegevens van donoren mee die later, na een match en een DNA-test, helemaal niet bleken te kloppen.

Kijk [hier](#) die reportage terug.

De inspectie heeft naar aanleiding van de misstanden bij deze spermakliniek in Barendrecht zeventien andere fertiliteitsklinieken onderzocht. Hun administratie is wel op orde, concludeert de IGZ vandaag. 'De gegevens van donoren zijn goed te traceren en de zorg is kwalitatief grotendeels op orde', schrijft hoofdinspecteur Ronnie van Diemen.

Toch zijn er wel degelijk zorgen. Opvallend is bijvoorbeeld dat de onderzochte IVF-klinieken en zaadbanken verschillend met het gedoneerde zaad omgaan. Bij een donatie van een niet eigen partner moet het zaad herhaaldelijk getest worden. Daarbij moet het zaad ingevroren worden voor een quarantaine periode, zo schrijft Europese wetgeving voor. Maar lang niet alle Nederlandse klinieken houden zich hier aan. Ze maken gewoon gebruik van 'vers' aangeleverd zaad.

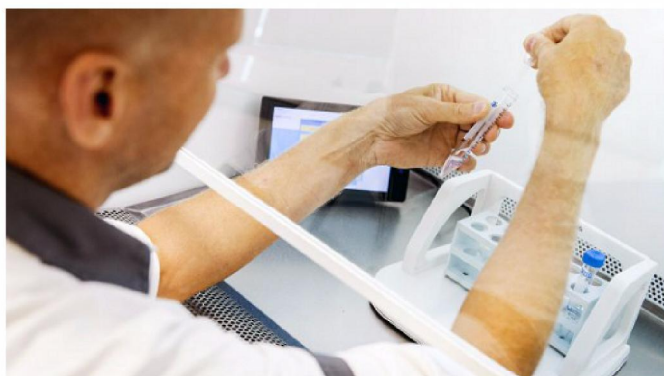
Klinieken denken ook heel verschillend over het gebruik van sperma uit het buitenland. Sommigen wijzen het resoluut af omdat de gegevens van de buitenlandse donoren soms te summier zijn, waardoor het kind later moeilijk zijn donor kan vinden. Andere klinieken maken juist graag gebruik van het zaad, vaak afkomstig uit Denemarken en Duitsland, omdat de wachtlijst hierdoor sterk wordt verkort.

De officiële organisatie die donorgegevens bewaart, de Stichting Donorgegevens Kunstmatige Bevruchting, maakt zich zorgen over het zaad dat wordt geleverd door buitenlandse vruchtbaarheidsklinieken. De Deense banken leveren namelijk ook aan andere landen en het zaad wordt zo in korte tijd aan meerdere vrouwen gegeven. Er is onvoldoende zicht op hoeveel zwangerschappen er met het zaad ontstaan.

Het volledige rapport kunt u vinden op de site van de inspectie, www.igz.nl.

Spermadonoren kunnen nog steeds makkelijk te veel kinderen verwekken

Er is geen landelijk registratiesysteem voor spermadonoren.

© ANP (Archiefoto)

In Nederland is geen overzicht van het aantal keren dat een spermadonor zaad geeft. De Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) wil dat landelijk wordt bijgehouden hoeveel kinderen een donor heeft verwekt.

Nu wordt het maximum van 25 kinderen per donor alleen per kliniek bijgehouden, waardoor de kans op inteelt groot is: donoren kunnen zich, als ze in de ene kliniek het maximum aantal donaties hebben gehaald, bij een andere kliniek opnieuw melden.

De inspectie [onderzocht 17 vruchtbaarheidsklinieken in Nederland](#) naar aanleiding van ernstige misstanden in een kliniek in Barendrecht. Die moest in 2009 dicht omdat er werd gesjoemeld met de gegevens van de donoren. Ook werd zaad van meerdere mannen gemengd.

'Controle onmogelijk'

Juist daarom is het volgens voorzitter Ties van der Meer van Stichting Donorkind ook zo belangrijk dat er een centraal registratiesysteem komt: "Het is eigenlijk onmogelijk om te controleren hoeveel een donor in heel Nederland heeft gedoneerd."

Daarbij komt ook nog eens dat donoren van vóór 2004 niet verplicht zijn om hun gegevens te delen met de kinderen die ze hebben verwekt. "Artsen en klinieken doen klinisch over die anonimiteit voor donors. Maar voor families met kinderen van donoren is het iets heel intiem", benadrukt hij het belang van openbaarheid.

Ook omdat anonimiteit van de donor psychische en medische problemen kan veroorzaken. "Als erfelijke aandoeningen van een donor onbekend zijn, kan het kind daar ook geen rekening mee houden." Als voorbeeld noemt hij een Deense donor, die in eigen land vanwege een erfelijke ziekte niet meer mocht doneren, maar in Nederland nog wel.

'Je mag je familie niet kennen'

Voor de 37-jarige Van der Meer, zelf donorkind én donor, komt eventuele nieuwe regelgeving te laat. Zijn arts vernietigde het dossier voordat het recht had ernaar te informeren. "Dat voelt zo onrechtvaardig. Alleen kan ik er niets aan doen omdat de arts al was overleden toen ik erachter kwam", vertelt hij. "Iemand heeft gewoon gezegd: jij mag je familie niet kennen, je halfbroertjes en -zusjes niet."

Ketenzorg en registratiesystematiek in de huidige fertiliteitsklinieken op orde

De fertiliteitsklinieken in Nederland hebben de zorg rond donorbevruchting goed geregeld. Dat blijkt uit onderzoek van de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ). De IGZ onderzocht alle zeventien fertiliteitsklinieken die behandelingen met donorsemen en/ of donoreicellen mogen uitvoeren.

In 2009 moest een semenbank sluiten op advies van de IGZ. Daar bleek veel mis te zijn met het archief. Dat was een van de aanleidingen voor dit onderzoek.

Belangrijkste conclusies

De IGZ heeft nu onderzoek gedaan naar de huidige klinieken. Daaruit blijkt dat de slechte dossiervorming bij dit voormalige centrum (Medisch Centrum Bijdorp) een uitzondering is. De huidige klinieken registreren de gegevens van relaties tussen donoren, ontvangers en ontstane zwangerschappen goed in dossiers. De klinieken leggen deze gegevens ook vast in het donorregister. De IGZ heeft er vertrouwen in dat de gegevens over donoren en vrouwen die met donorcellen zwanger zijn geworden betrouwbaar zijn.

Wat kan er beter?

De inspectie heeft gemerkt dat de klinieken vaak tegen dezelfde (praktische) problemen aanlopen. De IGZ wil dat ze daarover meer met elkaar overleggen. Zo voorkom je dat de klinieken allemaal zelf het wiel aan het uitvinden zijn.

De inspectie wil dat de gegevens bijeen komen over donorbevruchtingen die in de klinieken beschikbaar zijn. Zo kan landelijk inzicht ontstaan in de vraag naar behandeling met donorcellen. Maar ook in het aantal algemene donoren, eigen donoren en donorkinderen.

De IGZ heeft grote praktijkvariatie gezien in hoe de klinieken fertiliteitszorg vorm geven. Ze gaan verschillend om met het gebruik van buitenlandse donoren en de screening van 'eigen donoren'. Dat zijn bekenden van de ontvangers. De inspectie wil dat klinieken op deze onderwerpen allemaal op dezelfde manier handelen. Deze grote praktijkvariatie komt onder meer doordat op bepaalde punten geen duidelijke veldnormen zijn. En doordat de wet ruimte geeft voor verschillende uitleg.

En nu?

De IGZ heeft de vraagstukken over de wetgeving onder de aandacht gebracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). En ze roept de beroepsverenigingen op normen te maken om de grote praktijkvariatie te voorkomen. Ook roept de inspectie op een systeem te ontwikkelen waar de gegevens rond donorbevruchtingen (die in de individuele klinieken beschikbaar zijn) bij elkaar komen. Op

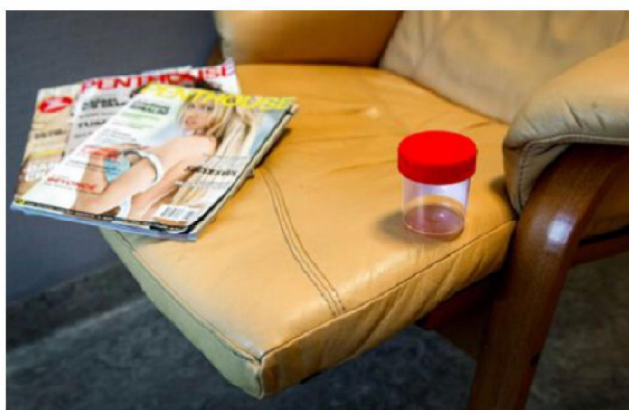
dit moment wordt het aantal kinderen per donor nog op kliniekniveau bijgehouden. Zo is het nu niet mogelijk om het maximum aantal kinderen (25) per donor landelijk te controleren. De inspectie blijft de ontwikkelingen in de fertiliteitsklinieken nauwlettend volgen.

- [Eindrapport Fertiliteitsklinieken, september 2016 27-09-2016](#) | PDF-document, 945 kB
- [Overzicht rapporten fertiliteitsklinieken](#)

Bron: IGZ

Binnenland

'Controle op zaaddonor faalt'

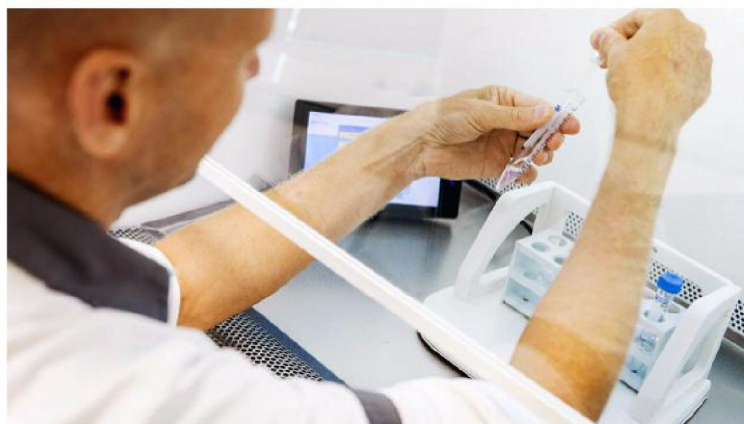
27 SEP 2016

AMSTERDAM - De registratie van zaaddonoren faalt. Vruchtbaarheidsklinieken moeten onderling gegevens uitwisselen om te voorkomen dat een donor zich bij meerdere klinieken aanmeldt. Dat staat in het AD.

De zaadbanken controleren niet of gegevens van een donor betrouwbaar en compleet zijn, concludeert de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) na onderzoek onder 17 klinieken. Dit onderzoek volgde op misstanden bij Medisch Centrum Bijdorp in Barendrecht. Dat werd in 2009 gesloten na gesjoemel met gegevens en het mengen van zaad van diverse donoren. Ook werd er vermoed dat de directeur zelf zaad doneerde. Ouders en donorkinderen willen hem aanklagen.

Inteelt

De andere klinieken hebben hun administratie redelijk op orde, maar er worden geen gegevens uitgewisseld. Donors kunnen zich daarom bij meerdere klinieken aanmelden, waardoor ze wel 200 nakomelingen kunnen hebben. Het risico op inteelt groeit daarmee.

'Registratie vruchtbaarheidskliniek op orde'

Foto: ANP

Gepubliceerd: 27 september 2016 10:04 27-09-16 10:04 Laatste update: 27 september 2016 10:05 27-09-16 10:05

De zeventien vruchtbaarheidsklinieken in Nederland hebben de zorg rond donorbevruchting goed geregeld. Dat meldt de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ).

In 2009 moest Medisch Centrum Bijdorp in Barendrecht op last van de IGZ sluiten omdat de dossiers bij de zogenoemde semenbank niet op orde waren. Die sluiting was aanleiding voor een nieuwe inspectieronde.

Alle fertiliteitsklinieken registreren de relaties tussen donoren en ontvangers en de daaruit ontstane zwangerschappen nu correct in hun archieven, aldus de inspectie dinsdag.

De klinieken leggen deze gegevens ook vast in het donorregister. "De IGZ heeft er vertrouwen in dat de gegevens over donoren en vrouwen die met donorcellen zwanger zijn geworden betrouwbaar zijn."

Kanttekening

De inspectie maakt nog wel een kanttekening: gegevens over donorbevruchtingen die in de klinieken beschikbaar zouden beter kunnen worden gedeeld. Zo kan worden voorkomen dat donoren zich bij meerdere klinieken aanmelden en op die manier vele tientallen tot een paar honderd nakomelingen kunnen hebben.

Sinds 2004 is het wettelijk verboden om anoniem te doneren. Klinieken moeten alle gegevens over de donor melden bij de Stichting Donorgegevens Kunstmatige Bevruchting (SDKB).

Door: ANP